

חידות לפרשת בהעלותך

הרב זאב וייטמן

- ו. חניה ארוכה הגיעה לקיצה והעם שוב יוצא למסע. כמה זמן חלף מהנסיעה האחרונה, ומה עשה העם בכל העת אשר חנה? התדע מדוע הנסיעה בפרשתנו מכונה (בפרק י', פס' י"ג) - הנסיעה הראשונה?
- ז. פעמיים אצלנו בפרשה ציווי לעשיית "מקשה". כלי אחד תפקידו למקרא, והשני מיועד לתאורה.
- ח. שני פסוקים סמוכים בסדרה, נאמרים בשני מקומות שונים בתפילה. האחד בעת "פתיחה", והשני בעת "הכנסה".
- ט. עשר פעמים מופיע בסדרה, השורש אסף בהחלפת צורה. התמצא את כל הנאספים הרבים, כולם - במחציתה השניה של הפרשה נזכרים?
- י. טובה גמלה מרים לאחיה הקט, בשומרה עליו ביאור ללא חת. על זה המעשה - כפל כפליים, גמלה העם בחכות לה רבוא רבותיים.
- א. לפני כחצי שנה קראנו בתורה קטע קצר מתוך הסדרה. באותו יום הקדמנו לקטע זה ונקרא פרשיה נוספת מפרשת השבת שעברה. השבת גם נקרא את אותה הפטרה שנקראת בשבת הסמוכה לאותו מאורע. התדע מדוע פעמיים בשנה, נבחרה קריאה והפטרה דומה?
- ב. גם לפני יותר משמונה שבועות, קראנו קטע מפרשתנו זאת. הקטע עוסק במי שמחמת ריחוק וטומאה, מצווה חשובה וגדולה ממנו נמנעה.
- ג. בפרשתנו מתחברת התפילה הקצרה ביותר בתנ"ך. על מי היא נאמרת, ומדוע קצרה היא כל כך?
- ד. בנסוע העם - מבוגרים, ילדים וילדות, היו, בודאי, רבים שאבדו בדרך אבידות. מי היה הממונה למצוא ולהחזיר, לכל אחד את אשר החסיר?
- ה. תפריט העם במצריים היה לדוגמא. נזכר הוא פעמיים, כרקע לתלונה. בפרשת "בשלח" נזכרים שני מאכלים, ובפרשתנו שישה - להם כמהים ומייחלים.

החידות נכתבו ע"י הרב וייטמן בהיותו רב קיבוץ כפר עציון, בשנת התשד"מ.
התשובות נכתבו ע"י צוות אתר ישיבה.

י"ב. "העברת תער" - פעמיים נזכרה בתורה,
אצלנו בפרשה ובסדרה שעברה.
איסור העברה - ב"נשוא",
ומצווה - בפרשתנו זו.
האיסור רק על ראשו,
והמצווה על כל בשרו!

י"א. כלל גדול ביחסי חברה
למדנו רש"י על הסדרה.
כלל גדול לאדם המביע חרונו,
שלא יכעס על חברו עד שיודיענו סרחונו.
מדוע חשוב כלל זה לזכור,
והיכן נמצא לו בפרשה מקור?

תשובות

- א. ביום השמיני של חנוכה קוראים את קרבנות הנשיאים שבסוף פרשת נשא ואת ארבעת הפסוקים הראשונים בפרשת בהעלותך. בשבת חנוכה ובשבת בהעלותך מפטירים בזכריה פרק ב' העוסק בנבואה על מנורה.
- ב. ביום השישי של פסח קוראים את פרשיית פסח שני.
- ג. משה מתפלל על מרים בצרעתה 'א-ל נא רפא נא לה', וברש"י- 'מפני מה לא האריך משה בתפלה- שלא יהיו ישראל אומרים אחותו נתונה בצרה והוא עומד ומרבה בתפלה, דבר אחר שלא יאמרו ישראל בשביל אחותו הוא מאריך בתפלה אבל בשבילנו אינו מאריך בתפלה'
- ד. 'ונסע דגל מחנה דן מאסף לכל המחנות' (י', כ"ה) וברש"י- 'לפי שהיה שבטו של דן מרובה באוכלוסין היה נוסע באחרונה וכל מי שהיה מאבד דבר היה מחזירו לו'.
- ה. 'בשבתנו על סיר הבשר באוכלנו לחם לשובע' (שמות ט"ז, ג'), 'זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם, את הקישואים ואת האבטיחים ואת החציר ואת הבצלים ואת השומים' (י"א, ה').
- ו. עם ישראל הגיע למדבר סיני בא' סיון בשנה הראשונה לצאתם ממצרים 'בחודש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה באו מדבר סיני' (שמות י"ט, א'), ונסעו בכ' אייר לאחר כמעט שנה. בחנייה זו היו מעמד הר סיני, חטא העגל, שלושת העליות של משה להר סיני ונתינת לוחות ראשונות ושניות, בניית המשכן וחניכתו, מניין העם וסידור המחנה לפי דגלים.
- ז. המנורה והחצוצרות.
- ח. 'זיהי בנסוע הארון ויאמר משה... ובנחה יאמר שובה ה'...' נאמרים בפתיחת הארון ובהחזרת ספר התורה.
- ט. 'ונסע דגל מחנה דן מאסף לכל המחנות', 'והאספסוף אשר בקרבו התאו תאוה', 'אספה לי שבעים איש מזקני ישראל', 'אם את כל דגי הים יאסף להם', 'ויאסף שבעים איש מזקני העם', 'ויאסף משה אל המחנה', 'ויאספו את השליו', 'הממעייט אסף עשרה חומרים', 'תסגר שבעת ימים מחוץ למחנה אחר תאסף', 'והעם לא נסע עד האסף מרים'.
- י. 'והעם לא נסע עד האסף מרים' וברש"י- 'זה הכבוד חלק לה המקום בשביל שעה אחת שנתעכבה למשה כשהושלך ליאור שנאמר ותתצב אחותו מרחוק וגו'.
- יא. לאחר דיבור מרים ואהרן במשה הקב"ה מודיע להם שחטאו ורק אח"כ מענישם. 'יחר אף ה' בם וילך - מאחר שהודיע סרחונם גזר עליהם נידוי, קל וחומר לבשר ודם שלא יכעוס על חבירו עד שיודיענו סרחונו' (רש"י י"ב, ט')
- יב. הנזיר נצטווה בימי הנזירות 'כל ימי נדר נזרו תער לא יעבור על ראשו' (ו', ה'), ובסיום הנזירות 'והעבירו תער על כל בשרם' (ח', ז').